

Bilag 3.

Den 6. juni 1975.

Notat vedrørende „Shelterprogrammet“.*Infrastruktur.*

I tiden op til 1970 forstærkede SACEUR sine ofte gentagne henstillinger til NATOs medlemslande om at gøre en indsats for at sikre de taktiske flys og flyvestationers overlevelsesmuligheder i krig, bl.a. ved for nationale midler at opføre beskyttelseshangarer („shelters“) til fly.

Kun få lande, heraf især USA på baser i Europa, påbegyndte et sådant program.

I 1971 enedes et antal europæiske NATO-lande, herunder Danmark, om at lave et særligt fællesfinansieret infrastrukturprogram „European Defence Improvement Programme“ (EDIP) på i alt ca. 3 mia.d.kr., hvis betaling skulle deles af deltagerlandene efter nærmere aftalte procentsatser i lighed med det almindelige NATO-infrastrukturprogram. Det blev senere bestemt, at programmet skulle omfatte etablering af forskellige beskyttelsesforanstaltninger mod konventionelle våben på taktiske flyvestationer „Aircraft Survival Measures“ (ASM).

Programmet skulle løbe over 5 år (1971-75), men er endnu ikke afsluttet.

De vigtigste dele, der skal udføres på de enkelte flyvestationer for EDIP-midler, er

- shelters for taktiske fly,
- shelters for brændstoftankvogne m.v.,
- operationsbunkers,
- et særligt kommunikationssystem, alt baseret på den planlagte krigsdeployering på den pågældende flyvestation.

En forudsætning for at få autoriseret EDIP-midler hertil er imidlertid, at man for nationale midler udfører andre beskyttelsesforanstaltninger, såsom sløring og nedtoning af flyvestationerne, beskyttelsesrum for personel, reparationstjeneste el.lign. og et aktivt kanonluftforsvar.

Finansudvalget har ved aktstykke litra F den 24. marts 1972 tiltrådt dansk deltagelse — indenfor rammerne af de årlige bevillinger — i det omhandlede program på grundlag af forsvarsministeriets indstilling herom, således

- at der ydes et beløb på i alt ca. 187 mill. kr. som dansk bidrag til det samlede program, svarende til ca. 5,9 pct. deraf,
- at der udføres arbejder her i landet for et beløb på i alt ca. 195 mill.kr., der påregnes stillet til rådighed for Danmark af ovennævnte EDIP-midler,
- at afholde et beløb på ca. 65 mill.kr. til dækning af de med programmet forbundne nationale følgeudgifter, hvoraf ca. 30 mill.kr. til MOMS af de internationalt finansierede arbejder.

Arbejdet i Danmark er påbegyndt på 5 af de 6 flyvestationer og påregnes her fuldt afsluttet inden udgangen af 1975. På den 6. flyvestation (Ålborg) påbegyndes arbejdet i juli 1975 og forventes afsluttet medio 1977.

Konstruktion og anvendelse.

Størrelsen af de på danske flyvestationer under opførelse værende shelters er blevet bestemt ud fra dimensionen af eksisterende flytyper og visse mulige fremtidige flytyper. På grund af modstandsdygtigheden af shelters over for bl.a. bomber kombineret med, at „tagkonstruktion“ skal være frit bærende, vil opførelsesprisen pr. kvadratmeter for et shelter stige meget kraftigt med det totale antal kvadratmeter. Ved valget af de endelige dimensioner var det således nødvendigt af økonomiske årsager at begrænse disse mest muligt, samtidig med at et rimeligt antal flytyper søgtes dækket. Desuden vil et